

Otázka: Sociální skupiny, kultura

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Radka

SOCIÁLNÍ SKUPINY

sociální skupina jsou dvě a více osob, které jsou ve vzájemných vztazích a v nichž kolektivně organizují své činnosti. Sociologie sociálních skupin zkoumá charakter těchto svazků a provádí jejich klasifikaci.

Soc. Skupiny můžeme dělit podle mnoha kritérií např.:

- podle velikosti (malé- rodina a velké -národ)
- podle stability (primární, sekundární a terciální)
- podle funkce (formální a neformální skupiny)

skupiny můžeme dělit i např.:

- členské- tam, kde jsem členem
- referenční- ta, kam chci patřit
-
- přechodné- divadlo
- stálé- rodina

a) podle velikosti:

- malé- jsou v nich těsné sociální vazby. Vztahy mezi nimi nejsou řízeny formálními pravidly
- velké – tvoří lidé, kteří sice o sobě vědí, ale blíže se neznají. Vztahy jsou zde formální a řídí se společenskými pravidly. Typická je sociální distance mezi členy neosobnost, lhostejnost

b) podle stability:

- primární – těsné neformální vazby. Převládají v ní kontakty tváří v tvář Tato skupina hraje podstatnou úlohu v procesu socializace. Jako primární skupinu můžeme označit rodinu. (RODINA JE MALÁ, PRIMÁRNÍ, NEFORMÁLNÍ SKUPINA.)
- sekundární – skupinu tvoří lidé, které člověk nezná příliš důvěrně, ale udržuje s nimi spíše formální vazby. (pracovní kolektiv, třída, politická strana, zájmové sdružení)
- terciální – kroužek, svazek rybářů, něco kam chce člověk patřit

c) podle funkce:

- formální – vymezené určité neosobní pravidla, přístup člověka k člověku je zde na základě moci, autoritě či sociální pozici . Obvykle je v nich možné velmi snadno rozeznat vztah podřízenosti a nadřízenosti. (nemocnice, armáda, úřad)
- Neformální – mohou být vřelé, emočně podložené vztahy, nejsou řízeny vnějšími pravidly, ale vedené osobním zájmem (rodina, zájmové spolky, skupina přátel)

Každá skupina má obvykle svůj vzor jednání. Člen skupiny je součástí její struktury, musí dodržovat určité normy a zvyklosti existující ve skupině.

Skupina může podporovat nebo brzdit psychický vývoj svých členů.

Spolupráce ve skupinách:

hierarchický model- podřízenost a nadřízenost

synergický model – vyznačuje se spontánní snahou lidí uvádět své jednání do souladu s jednáním druhých

Kultura

- určitý způsob života, který udává řád, zabraňuje chaosu a nedorozumění a společnosti umožňuje přetrvat z jedné generace na druhou
- jsou sociálně zakotvené vzorce vnímání a jednání, které si lidé jako členové společnosti osvojili a které jsou pozorovatelné v jejich každodenním životě
- vytvořil člověk nezávisle na přírodě
- je výsledkem lidské činnosti
- je adaptivní – přizpůsobuje se vnitřním i vnějším tlakům
- zachovává si kontinuitu – časovou i prostorovou

Funkce kultury:

- civilizační
- socializační
- terapeutická
- výchovná a poznávací
- shromažďuje poznatky

Obecně kulturu rozlišujeme jako:

a) duchovní- normy, zvyky, tradice, jazyk, vědění, tanec, náboženství

b) hmotné – infrastruktura, umělecké předměty

Kultura každé společnosti se skládá ze čtyř navzájem provázaných prvků:

1)poznávací stránka kultury

- vědění a znalosti= pomáhají lidem se orientovat ve světě, v němž se pohybují.

Každodenní znalosti nám říkají jak se máme v běžném životě chovat. Tyto znalosti jsou pro přežití člověka nezbytné.

Vědecké znalosti - nejsou nezbytné pro každodenní přežití(důležité jen pro lidi v oboru), ovšem každodenní vědění ovlivňují.

2)normativní stránka kultury

- normy a hodnoty = vymezují , co je přípustné a co nikoliv. Motivují lidi, aby jednali určitým způsobem. Ale lidé je používají i k ospravedlnění svého jednání.

3) symbolická stránka kultury

- jazyk = jde o prostředek skrze něj uchopujeme svět a s jehož pomocí se dorozumíváme. Pro každou kulturu je jazyk klíčovým prvkem.

4)materiální stránka kultury

- materiální statky = jsou souborem hmotných prvků kultury. Mimo artefaktů a symbolů (umělecká díla) sem patří i pracovní nástroje, věci denní potřeby, infrastruktura, technická zařízení.

Veškeré lidské jednání je kulturně podmíněno, což znamená, že není dáno jednou provždy není neměnné. Změny způsobuje vědění, rozdílné normy a hodnoty lidí v daném čase a společnosti.

Prvky kultury jsou rozpoznatelné v jednání, postojích, myšlení a názorech lidí.

Ztělesněním těchto jednání, postojů, myšlení a názor jsou

- sociální instituce- Instituce představují ustálené a společností vymezené jednání, kterých se drží, aby mohli společně existovat.(sociální role-Sociální role je způsob našeho jednání, který je ostatními členy skupiny za jisté sociální situace očekáván.)
- sociální organizace – např. Škola s žáky a žákyněmi, učitelky s učiteli. Sociální organizaci tvoří vztahy a vazby mezi lidmi, jejich role, které v organizaci mají, které z jejich pozic vyplývají.

Enkulturační = proces osvojování si kultury

Masová kultura = kultura dostupná širokému okruhu lidí bez rozdílu věku, pohlaví, vzdělání, rasy, národnosti

- ovlivňuje výrazně život lidí
- počátek souvisí s průmyslovou revolucí (začíná asi v polovině 19. století v západní Evropě a v USA)
- klady masové kultury- rychlý přenos informací, dostupnost všem
- zápory masové kultury- ovlivňování, je povrchní, potírání prvků kultury, rozšiřování poplašných zpráv,

mezi významné kulturní prvky patří-náboženství (judaismus. Islám – rituální porážka zvířat- při rituální porážce není zvíře omráčeno)/naopak evropská většinová kultura chrání práva zvířat a zakazuje jejich týrání.

SOCIALIZACE je proces, jímž se dítě postupně stává členem lidské společnosti. Lidé poznávají a osvojují si kulturní normy a hodnoty. Na člověka působí rodina, škola, třída, učitelé, hromadné sdělovací prostředky,..Tento proces probíhá po celý život.

Výsledkem socializace je porozumění kultuře, přijetí prvků této kultury a souboru odnot a norem dané společnosti.

Socializace probíhá nejprve v rodině. Podle Eriksona získává dítě v tomto věku pocit bazální jistoty nebo nejistoty, podle toho jak mu svět interpretovala matka. V našem kulturním prostředí hraje v socializaci významnou roli škola. Dítě si v ní osvojuje normy a způsoby chování, které mají obecnější platnost. Postupně dochází k rozšiřování sociálních vlivů. Socializace umožňuje předávání duchovních a materiálních hodnot, které vytvořily předešlé generace.